

[Gade]

Vi finder det ganske utilfredsstillende, at vores eneste beslutningsgrundlag bliver udspil, der kommer klattende fra regeringen.

Så siger vi: De, der skal udarbejde denne hvidbog, skal ikke kun være folk fra ministerierne. Vi foreslår folk fra fagbevægelsen, fra forbrugerorganisationerne, også græsrodder, embedsmænd fra statsadministrationen, og så synes jeg også, man kunne overveje, om politikere skal med. Vi vil lave et forslag og vil have, at Folketinget hurtigt kommer til at drøfte et sådant udspil. Jeg synes, vi vil stå langt stærkere alle sammen i en diskussion ved at få set det hele i sammenhæng.

Nyrup Rasmussen (S):

Økonomi og beskæftigelse er en vanskelig sag. Det er vel sådan, tror jeg, vi kan sammenfatte vort hovedproblem lige nu. Jeg tror, der er bred enighed her i Folketinget om, at vi både skal gøre fremskridt, når det gælder nedbringelsen af vores udlandsgæld, og skal gøre fremskridt, når det gælder flere folk i arbejde.

Den logiske konsekvens tror jeg også vi kan blive enige om. Den er, at vi skal investere mere, vi skal investere meget mere. For at få plads dertil – fordi vi har gælden – må vi fremme opsparing. Så langt, så godt, det behøver der ikke at være politisk uenighed om.

Vores næste problem er at formå danskerne til at være med på historien, at påtage sig det ansvar, vi alle taler så meget om. Derfor gør vi os vel også klart, at økonomi er en sum af menneskelige handlinger. Det er netop det modsatte af forskellige fænomener, man kan isolere i et laboratorium og så studere effekten af som i en anden makroøkonomisk model. Man opnår kun ansvarlighed hos danskerne, hvis de kan se perspektiv, hvis de kan se sammenhæng, hvis de kan se helhed.

Vi må finde ud af – som vi har prøvet så mange gange, også siden 1982 – det, der er allersværest i dansk økonomi: at skille den private forbrugsudvikling fra investeringsudviklingen. Og statsministeren og hans skiftende regeringer skal såmænd ikke høre andet end en konstatering af, at når det ikke lykkedes at bevare den topplacering for dansk økonomi i OECD ret længe, som vi jo havde i et par år, 1984, 1985, måske en del af 1986, når det bagefter gik ned, så var det, fordi det egentlig aldrig lykkedes os at skille privatforbrug fra private investeringer:

fuld fart opad og fuld fart nedad for begge kurers vedkommende.

Det store og afgørende spørgsmål nu, hvis vi skal klare det, hvis det danske Folketing skal kende sit ansvar, er at tage konsekvensen. Derfor er det så utrolig vigtigt, at vi forstår, at den trepartsinstitution, som vel gradvis er blevet en realitet i dansk politik, er kommet og er kommet for at blive.

Den trepartsinstitution er garanten for, at vi overhovedet kan kombinere konkurrenceevne i snævrere forstand og i bred forstand – på lønnen, på industripolitikken, på uddannelsen – med opsparing, med udskydelse af forbrug og fremskyndelse af investeringerne.

Derfor er det vigtigt, at regeringen og Folketinget giver den trepartsinstitution et arbejdsgrundlag, som er balanceret, som gør, at alle tre parter føler, at de kan være i stue sammen, føler, at de får opbakning i deres bagland, føler, at der er forståelse for deres roller.

For et år siden sagde statsministeren i sin åbningsredegørelse, Folketingets forhandlinger sp. 6: »Regeringen er derfor parat til at indgå en forpligtende trepartsaftale gældende fra den 1. marts 1989, hvor beskedne lønstigninger og øget pensionsopsparing kombineres med skatenedsættelser.«

Skulle det knibe med skatenedsættelser, vil det være fremgået af hr. Svend Aukens indlæg, at det skal regeringen ikke høre så meget for lige nu. Nej, det er mere det andet, der optager os: forpligtende trepartsaftaler. Hvor forpligtende er en aftale egentlig?

Går vi til statsministerens redegørelse her forleden, er det i sp. 11 blevet til: »Det ligger klart, at regeringen ikke kan gå ind for at indføre af en centraliseret ordning ved lov.«

Hvor forpligtende er en trepartsaftale egentlig, oven i købet en, man selv kalder forpligtende? Er det en lov? Hvis det ikke er en lov, hvad er det så? Er det en, der omfatter alle lønmodtagere, som ikke har en pensionsordning i forvejen, der er mindst lige så god som den, vi arbejder med? Er det en lov, der sikrer, at alle kan gå i gang på samme tid for at sikre en ensartethed, som sådan noget nu engang må være baseret på, og for at sikre den nødvendige opsparing?

Jeg kan ikke få det til at rime. Jeg vil godt spørge statsministeren: Hvordan forklarer han forskellen mellem det, han sagde for et år siden, og det, statsministeren siger nu? Og jeg gent-